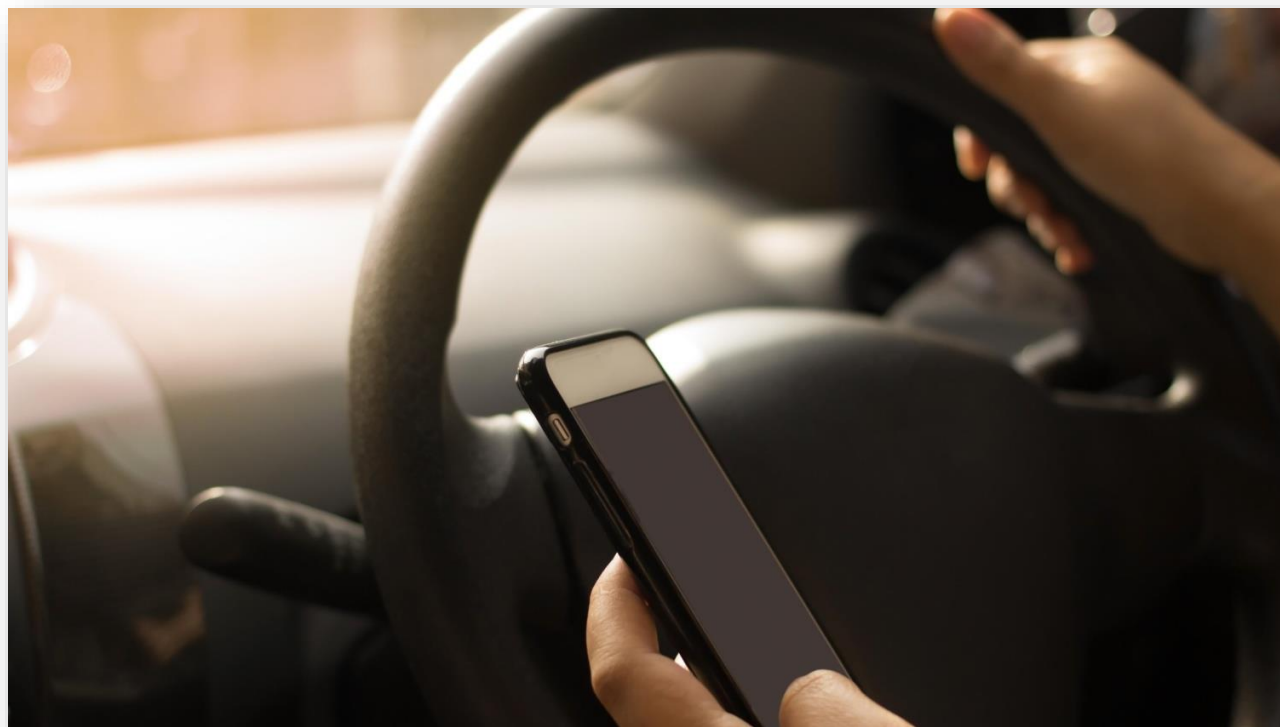

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Σχολή Πολιτικών Μηχανικών
Τομέας Μεταφορών
& Συγκοινωνιακής Υποδομής

Μεράκου Μαριλένα
Επιβλέπων: Γιώργος Γιαννής
Αθήνα, Νοέμβριος 2022

ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ ΟΔΗΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αντικείμενο και Στόχος

Σκοπός: Η ανάλυση των χαρακτηριστικών απόσπασης προσοχής των οδηγών στην Ελλάδα, με τη χρήση μαθηματικών μοντέλων.

Δημιουργήθηκε **βάση δεδομένων** από μετρήσεις πεδίου (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2021)

- Αθήνα
- Λάρισα
- Θεσσαλονίκη

Καταγράφηκαν **στοιχεία** σχετικά με:

- Απόσπαση προσοχής από την χρήση κινητού
- Ηλικία
- Φύλο
- Τύπο οχήματος
- Τύπο οδού
- Χρονική περίοδο (Καθημερινή/ Σαββατοκύριακο)
- Καιρικές συνθήκες.

Μεθοδολογία

Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

- Η εμπειρία στην οδήγηση αυξάνει το ποσοστό απάντησης σε κλήσεις.
- Η πλειοψηφία των Ελλήνων οδηγών θεωρεί επικίνδυνη την χρήση κινητού στην οδήγηση.
- Μια απαιτητική συζήτηση αυξάνει την πιθανότητα ατυχήματος σε περίπτωση απρόσμενου περιστατικού.
- Οι νέοι είναι πιο πιθανόν να μιλήσουν στο κινητό σε σχέση με τους ηλικιωμένους.
- Η χρήση του διαδικτύου μέσω κινητού προκαλεί την αύξηση της πιθανότητας ατυχήματος, παρόλο που ταυτόχρονα μειώνει τη μέση ταχύτητα οδήγησης.
- Όσο μεγαλώνει η υπέρβαση του ορίου ταχύτητας τόσο μειώνεται η πιθανότητα χρήσης κινητού τηλεφώνου.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Εξαρτημένη Μεταβλητή:
Απόσπαση Προσοχής

Δυαδική Φύση Μεταβλητής
2 ομάδες

Επιλογή Διωνυμικού Μοντέλου
Λογιστικής Παλινδρόμησης και
Τυχαίων Δασών

2 Μοντέλα
4 Παραλλαγές

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Μοντέλο διωνυμικής λογιστικής παλινδρόμησης

$$y_i = \text{logit } P_i = \ln[P_i / (1 - P_i)] = \beta_0 + \beta_1 x_{1i} + \beta_2 x_{2i} + \beta_3 x_{3i} + \dots + \beta_n x_n$$

Όπου:

- n : το πλήθος των ανεξάρτητων μεταβλητών.
- $\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_n$: οι συντελεστές παλινδρόμησης των ανεξάρτητων μεταβλητών $x_1, x_2, \dots, x_n$.
- β_0 : ο σταθερός όρος της εξίσωσης.
- P_i : η προβλεπόμενη πιθανότητα, η οποία λαμβάνει τιμές 0 ή 1.

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Μοντέλο Τυχαίων Δασών

Συλλογή και Επεξεργασία στοιχείων

- Δεδομένα παρατηρήσεων.
- Καταγραφή απόσπασης προσοχής.
- Πάνω από 8500 καθορισμένες τοποθεσίες παρατήρησης.
- Πόλη, ηλικία, φύλο, τύπος οδού, τύπος οχήματος, καιρικές συνθήκες, χρονική περίοδος.
- Κωδικοποίηση μεταβλητών.
- Δημιουργία βάσης δεδομένων.

Περιγραφική Στατιστική

	Ηλικιωμένοι	Μεσήλικες	Νέοι	Σύνολο
Όχι απόσπαση	205	5807	1722	7734
Γυναίκες	27	928	619	1574
Άντρες	178	4879	1103	6160
Απόσπαση	12	544	287	843
Γυναίκες	1	85	90	176
Άντρες	11	459	197	667
Σύνολο	217	6351	2009	8577

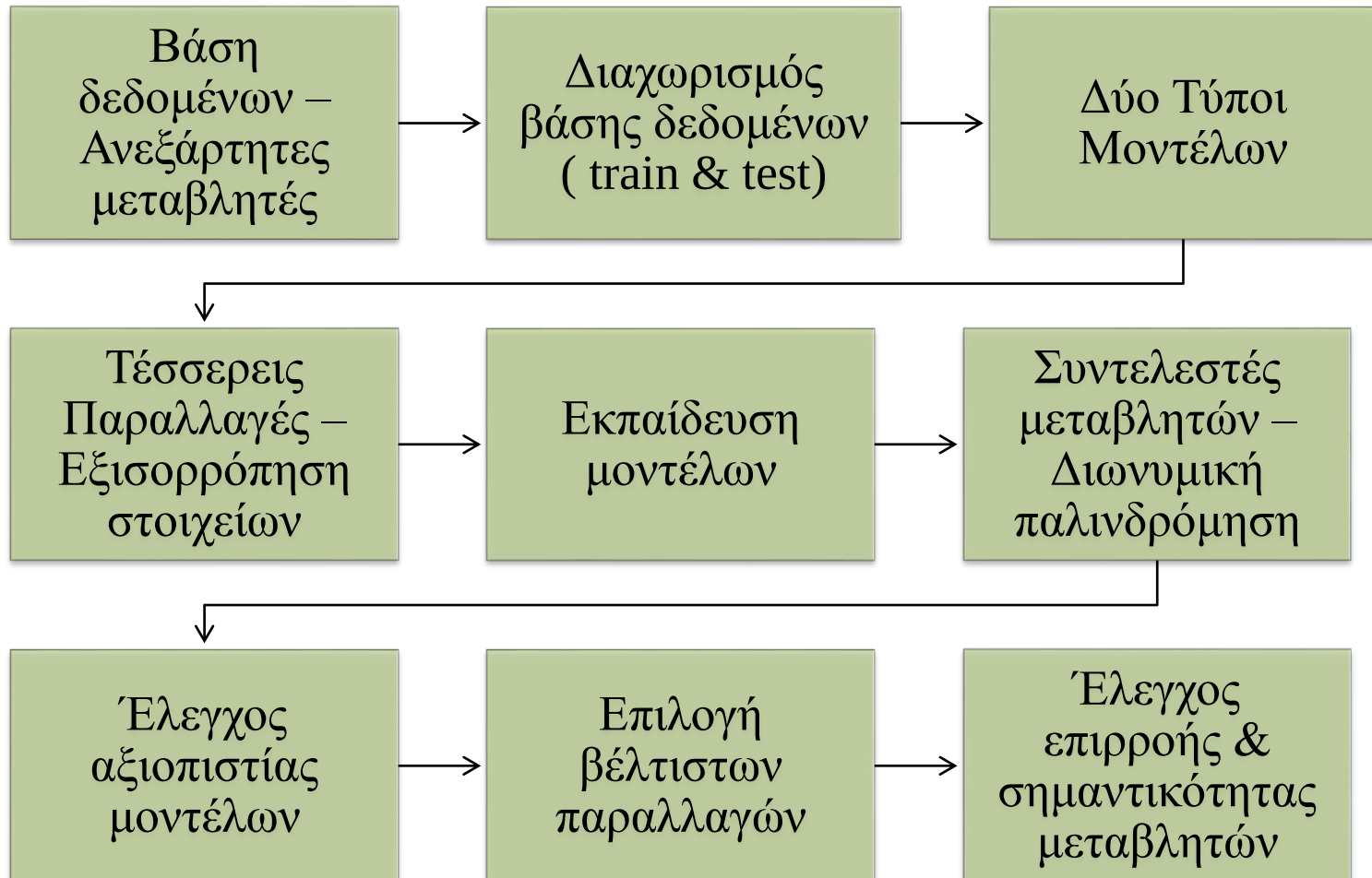
	Αυτοκινητόδρομος	Υπεραστικό Δίκτυο	Αστικό Δίκτυο	Σύνολο
Όχι απόσπαση	1805	1756	4173	7734
Ηλικιωμένοι	34	59	112	205
Μεσήλικες	1372	1361	3074	5807
Νέοι	399	336	987	1722
Απόσπαση	290	170	383	843
Ηλικιωμένοι	6	2	4	12
Μεσήλικες	193	119	232	544
Νέοι	91	49	147	287
Σύνολο	2095	1926	4556	8577

	Λεωφορείο	Β.Φορτηγό	Ε.Φορτηγό	Ι.Χ.	Βαν	Σύνολο
Όχι απόσπαση	133	258	425	6222	696	7734
Αυτοκινητόδρομος	31	208	182	1189	195	1805
Υπεραστικό Δίκτυο	28	37	141	1356	194	1756
Αστικό Δίκτυο	74	13	102	3677	307	4173
Απόσπαση	7	48	50	620	118	843
Αυτοκινητόδρομος	3	42	30	176	39	290
Υπεραστικό Δίκτυο	2	4	10	123	31	170
Αστικό Δίκτυο	2	2	10	321	48	383
Σύνολο	140	306	475	6842	814	8577

- Από τις ηλικιακές ομάδες παρουσίασαν απόσπαση: νέοι (14%) > μεσήλικες, ηλικιωμένοι.
- Οδηγοί στους αυτοκινητόδρομους με απόσπαση (14%) > οδηγοί αστικό, υπεραστικό δίκτυο.
- Οι οδηγοί βαν (15%) και μεγάλων φορτηγών (16%) εμφανίζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά απόσπασης ανά κατηγορία οχήματος.

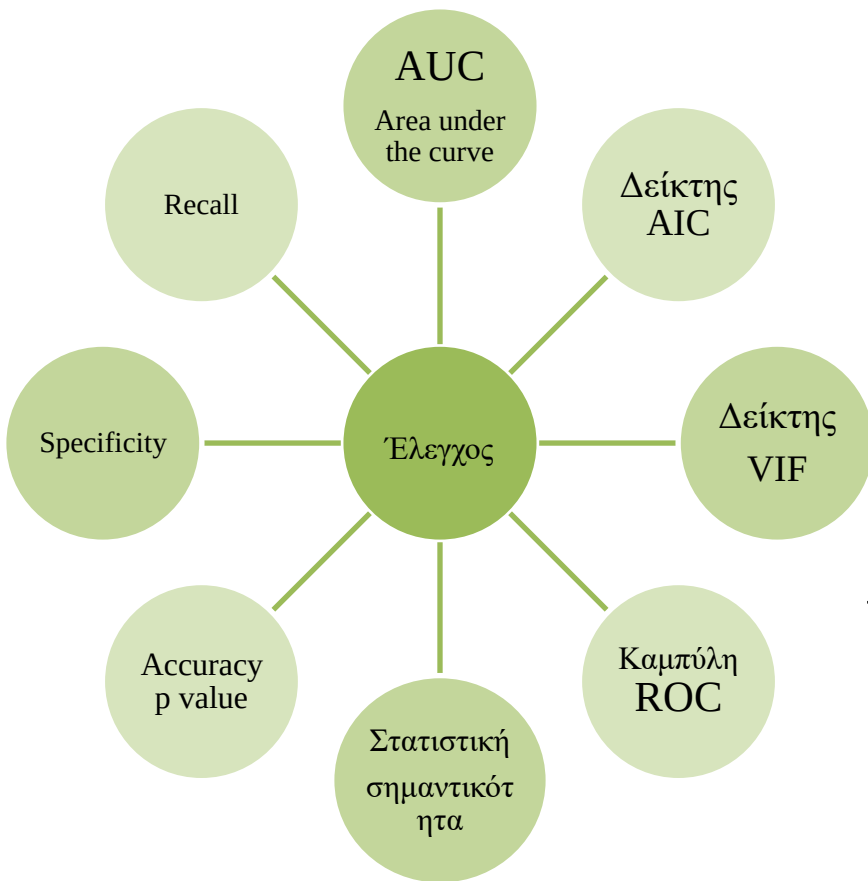
- Οι 843 από τους 8577 παρουσίασαν απόσπαση προσοχής (10 %).
- Από τους 843 που παρουσίασαν απόσπαση: άντρες (80%) > γυναίκες (21 %).

Στατιστική Επεξεργασία

Έλεγχοι Μοντέλων

Διωνυμική παλινδρόμηση

- Οι ανεξάρτητες μεταβλητές είναι στατιστικά σημαντικές με $(Pr > z) < 0.05$.
- Μικρός AIC = Μικρή απώλεια πληροφορίας.
- Ο δείκτης GVIF < 2 για όλες τις ανεξάρτητες μεταβλητές (αποφυγή πολυσυγγραμμικότητας).
- Η τιμή του AUC (εμβαδόν κάτω από την καμπύλη ROC) τουλάχιστον 0.6.

Τυχαία Δάση & Διωνυμική Παλινδρόμηση

- Accuracy (ακρίβεια πρόβλεψης μοντέλου), αποδεκτή τιμή $> 60\%$ και με δείκτη $p > 0.05$.
- Recall (δείκτης ανάκλασης, πρόβλεψη θετικής ομάδας στοιχείων) $> 50\%$ οριακά.
- Specificity (δείκτης πρόβλεψης αρνητικής ομάδας στοιχείων) $> 50\%$ οριακά.

Στατιστικά Μοντέλα

Γλώσσα προγραμματισμού R + εξισορρόπηση στοιχείων με πακέτο ROSE.

Μοντέλο Διωνυμικής Παλινδρόμησης

1Α

1Β

1Γ

1Δ

Θετική πρόβλεψη: απόσπαση

Over
sampling

Under
sampling

Both

Μέτρα αξιολόγησης	%	Αξιο- λόγηση	%	Αξιο- λόγηση	%	Αξιο- λόγηση	%	Αξιο- λόγηση
Ορθότητα (Accuracy) :	90,16		61.45		62.19		62.1	
Ανάκλαση (Recall or Sensitivity):	0		57.82		55.92		56.87	
Εξειδικευτικότητα (Specificity):	100		61.84		62.88		62.67	
Ακρίβεια (Precision) :	0		57.82		55.92		56.87	
Μέτρο F (F measure) :			57.82		55.92		56.87	
Δείκτης λάθος συναγερμού (Prevalence):	9.84		6.93		7.10		6.98	
Εμβαδόν κάτω από την καμπύλη:	60.4		60.50		60.39		60.37	

Μοντέλο Τυχαίων Δασών

2Α

2Β

2Γ

2Δ

Θετική πρόβλεψη: μη απόσπαση

Over
sampling

Under
sampling

Both

Μέτρα αξιολόγησης	%	Αξιο- λόγηση	%	Αξιο- λόγηση	%	Αξιο- λόγηση	%	Αξιο- λόγηση
Ορθότητα (Accuracy) :	0		61.12		63.68		66.25	
Ανάκλαση (Recall or Sensitivity):	100		61.53		64.89		68.67	
Εξειδικευτικότητα (Specificity):	0		57.35		52.61		44.08	
Ακρίβεια (Precision) :	0		57.35		52.61		44.08	
Μέτρο F (F measure) :	0		59.36		58.11		53.69	
Δείκτης λάθος συναγερμού (Prevalence):	9.84		7.00		7.38		8.16	

Στατιστικά Μοντέλα – Παραλλαγή 1B

Παραλλαγή 1B Over sampling - Θετική ομάδα πρόβλεψης μοντέλου: απόσπαση προσοχής

Ανεξάρτητες Μεταβλητές	Estimate	Std.Error	Pr(> z)	Adj. OR(95%CI)
Σταθερός Όρος	0.887	0.052	< 0.001	
Κατηγορία αναφοράς: Νέοι ηλικιακά οδηγοί				
Μεσήλικες	-0.654	0.043	< 0.001	0.52 (0.48,0.57)
Ηλικιωμένοι	-0.907	0.132	< 0.001	0.4 (0.31,0.52)
Κατηγορία αναφοράς: Επιβατικά Ι.Χ.				
Βαν	0.535	0.061	< 0.001	1.71 (1.51,1.93)
Άλλοι τύποι οχημάτων	0.202	0.063	< 0.001	1.22 (1.08,1.38)
Κατηγορία αναφοράς: Αυτοκινητόδρομοι				
Επαρχιακές οδοί	-0.533	0.056	< 0.001	0.59 (0.53,0.65)
Αστικές οδοί	-0.675	0.048	< 0.001	0.51 (0.46,0.56)
Κατηγορία αναφοράς: καλές καιρικές συνθήκες				
Κακές καιρικές συνθήκες	-0.243	0.052	< 0.001	0.78 (0.71,0.87)

Prediction	Reference	
	Μη απόσπαση-προσοχής(0)	Απόσπαση Προσοχής (1)
Μη απόσπαση - προσοχής(0)	1196	89
Απόσπαση-Προσοχής(1)	738	122

Απόσπαση Προσοχής = $0.88686 - 0.65372 \cdot \text{Driver\_age2} - 0.9066 \cdot \text{Driver\_age3} + 0.53506 \cdot \text{Vehicle\_type2} + 0.20177 \cdot \text{Vehicle\_type3} - 0.53287 \cdot \text{Road\_type2} - 0.6754 \cdot \text{Road\_type3} - 0.24348 \cdot \text{Weather\_conditions2}$

- Μεσήλικες (48%) + Ηλικιωμένοι (60%) < Νέους
- Οδηγοί βαν (72%) > Οδηγοί Ι.Χ.
- Οδηγοί άλλων οχημάτων (22%) > Οδηγοί Ι.Χ.
- Οδηγοί στο υπεραστικό δίκτυο (41%) < Οδηγοί αυτοκινητοδρόμων
- Οδηγοί των αστικών οδών (49%) < Οδηγοί αυτοκινητοδρόμων
- Στις κακές καιρικές συνθήκες (22%) < με καλές καιρικές συνθήκες.

Στατιστικά Μοντέλα – Παραλλαγή 2B

Παραλλαγή 2B Over sampling - Θετική ομάδα πρόβλεψης μοντέλου: μη απόσπαση προσοχής.

Τύπος μεθόδου τυχαίων δασών : ταξινόμηση
Αριθμός δέντρων: 300
Αριθμός μεταβλητών που δοκιμάστηκαν σε κάθε διαχωρισμό : 4
Εκτίμηση ποσοστού σφάλματος (OOB estimate of error rate): 40.04 %

Confusion Matrix	Αναφορά - Reference	
Πρόβλεψη - Prediction	Μη απόσπαση προσοχής (0)	Απόσπαση Προσοχής (1)
Μη απόσπαση προσοχής (0)	1195	90
Απόσπαση Προσοχής (1)	739	121

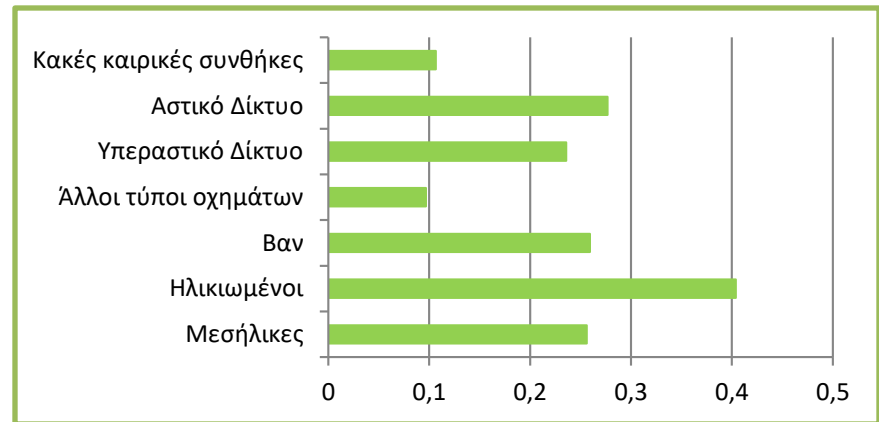
Μέτρα αξιολόγησης	Ποσοστό %
Accuracy :	61.12
Recall or Sensitivity :	61.53
Specificity:	57.35
Precision:	57.35
Μέτρο F:	59.36
Δείκτης λάθος συναγερμού (Prevalence):	7.00

- 300 διαφορετικές συγκρίσεις δεδομένων.
- 4 μεταβλητές ανά διακλάδωση δέντρων.
- OOB (out of the bag M-m) δεδομένα με σκοπό την επαλήθευση της πρόβλεψης.
- Specificity: 57.35%

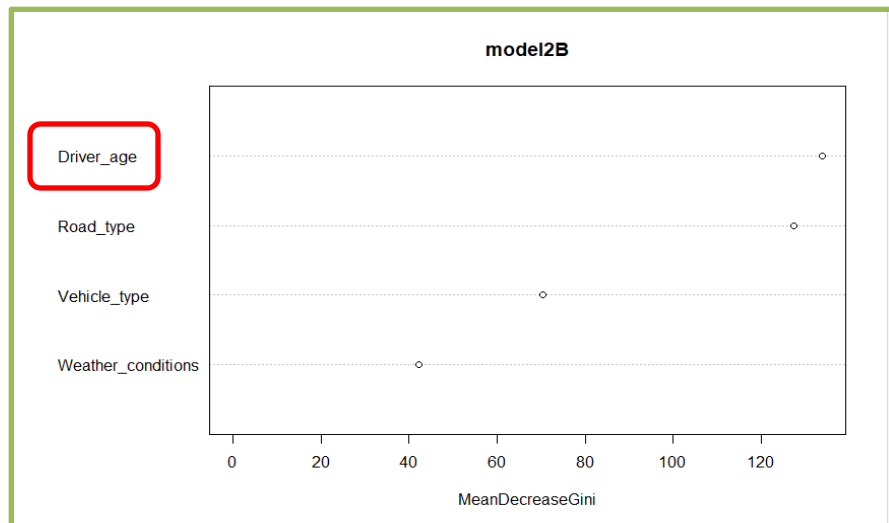
Στατιστικά Μοντέλα – Σημαντικότητα Μεταβλητών

Παραλλαγή 1B – Διερεύνηση ελαστικότητας

Ανεξάρτητες Μεταβλητές	Συντελεστής β _i	Σχετική Επιρροή e*	Ελαστικότητα e
Κατηγορία αναφοράς: Νέοι ηλικιακά οδηγοί			
Μεσήλικες	-0.654	-2.646	-0.256
Ηλικιωμένοι	-0.256	-4.172	-0.404
Κατηγορία αναφοράς: Επιβατικά Ι.Χ.			
Βαν	0.259	2.680	0.259
Άλλοι τύποι οχημάτων	0.097	1	0.097
Κατηγορία αναφοράς: Αυτοκινητόδρομοι			
Επαρχιακές οδοί	-0.277	-2.436	-0.236
Αστικές οδοί	-0.106	-2.859	-0.277
Κατηγορία αναφοράς: Καλές καιρικές συνθήκες			
Κακές καιρικές συνθήκες	-0.243	-1.100	-0.106

Παραλλαγή 2B – Gini Importance

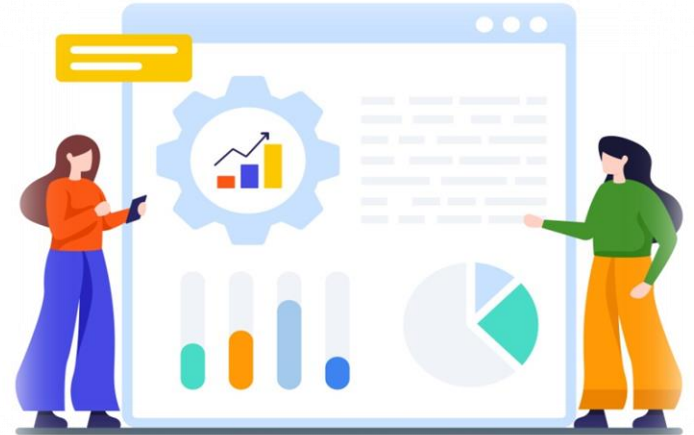

- **1B:** Η πιο σημαντική παράμετρος για την πρόβλεψη απόσπασης είναι η ηλικία. Ηλικιωμένοι $e = 0.404$
- Οι νέοι είναι πιο πιθανό να χρησιμοποιήσουν κινητό ($e = -0.404$).
- Η λιγότερο σημαντική μεταβλητή για την πρόβλεψη, είναι οι καιρικές συνθήκες.
- **2B:** Η πιο σημαντική μεταβλητή για την πρόβλεψη απόσπασης είναι η ηλικία και ακολουθεί ο τύπος οδού. Η λιγότερο σημαντική μεταβλητή για την πρόβλεψη οι καιρικές συνθήκες.

Συμπεράσματα

Όσον αφορά την απόσπαση προσοχής:

- **Μεσήλικες και ηλικιωμένοι οδηγοί < νέοι.**
- **Οδηγοί των βαν > άλλα οχήματα.**
- **Οι οδηγοί στο υπεραστικό οδικό δίκτυο < στους αυτοκινητόδρομους.**
- **Αστικές οδούς < αυτοκινητοδρόμους.**
- **υπεραστικό δίκτυο < αστικό δίκτυο.**
- **Κακές καιρικές συνθήκες < καλές καιρικές συνθήκες.**

Συμπεράσματα

Όσον αφορά την Μεθοδολογία:

- Οι παραλλαγές **1B και 2B (over sampling)** είναι οι πιο ικανοποιητικές για την πρόβλεψη απόσπασης προσοχής και οι πιο αξιόπιστες .
- Από την διερεύνηση σχετικά με την σημαντικότητα των ανεξάρτητων μεταβλητών για την **πρόβλεψη απόσπασης προσοχής**, φαίνεται ότι για την παραλλαγή **1B**, η πιο σημαντική παράμετρος είναι η ηλικία.
- Στην παραλλαγή **2B (Gini importance)** προκύπτει πιο σημαντικό ρόλο στην πρόβλεψη της απόσπασης προσοχής έχει η ανεξάρτητη μεταβλητή της **ηλικίας και ακολουθεί ο τύπος οδού**.
- Η λιγότερο σημαντική μεταβλητή για την πρόβλεψη απόσπαση προσοχής είναι οι **καιρικές συνθήκες** για **1B & 2B**.

Προτάσεις για αξιοποίηση των αποτελεσμάτων

- Συστηματικότερος έλεγχος και επιβολή κυρώσεων από την **Πολιτεία**.
- **Ενημέρωση** μέσω δομών όπως τα **σχολεία και τα πανεπιστήμια** με σκοπό την πρόληψη επικίνδυνων συμπεριφορών και την διαμόρφωση οδηγικής παιδείας για τους νεαρούς οδηγούς.
- Θέσπιση ενός συστήματος **επιβράβευσης** υποδειγματικών οδηγών.
- **Αυτοματοποίηση** διαδικασιών για **επαγγελματίες** οδηγούς.

Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

- Έρευνα, με μεγαλύτερο δείγμα οδηγών και τοποθεσιών.
- Διερεύνηση επιρροής ηλικίας, τύπου οδού και ώρας.
- Διερεύνηση επιρροής ύπαρξης και οδηγικής εμπειρίας συνοδηγού.
- Δοκιμή διαφορετικών μεθόδων στατιστικής ανάλυσης.

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Σχολή Πολιτικών Μηχανικών
Τομέας Μεταφορών
& Συγκοινωνιακής Υποδομής

Μεράκου Μαριλένα
Επιβλέπων: Γιώργος Γιαννης
Αθήνα, Νοέμβριος 2022

**Σας ευχαριστώ για
την
προσοχή σας!**